

Seosrehuruokinnan taloudenhallinta

Huippuosaja
Sari Jussila
Lypsykarjanruokinta ja -talous

Tavoite täydellisestä, helposta ja nopeasta seosrehuruokinnasta?

Mitä vaaditaan että seosrehuruokinta toimii?

Etukäteissuunnittelua

Laadukkaita komponentteja

Hyvää logistiikkaa

Hukan minimoimista

Huolellisuutta

Tarkkailua ja toimenpiteitä

Säilörehun ominaisuudet - ruokinnallisesti

- NDF ja iNDF
- Sulavuutta
- Valkuaista
- Kivennäisiä

Analysoitua tietoa, minimi kerran kuussa.

Tilaus navetasta pellolle!

Tehdään laadukas säilörehu jokaiselle eläinryhmälle tarpeen mukaan.

Analysoitua säilörehua täydennetään vain niillä komponenteilla mitä tarvitaan!

Varmuuden vuoksi ruokinta maksaa:

-esim. 1snt lisäys rehukustannuksessa/maitolitra=
10tn keskituotoksella 100 lehmän karjassa 10 000€

Millä tehdään 1snt lisää ostorehukustannusta!

Tehdään säilörehu hetki myöhässä.

Säästetään typpilannoituksessa.

Säästetään kasvinsuojelussa.

Lisätään varmuuden vuoksi seokseen esim.
propyleeniglykolia kaikille lehmille.

Panostaa pitää, mutta milloin?

Pellolla vai pöydässä?

Säilörehulla menetettyä tai ansaittua

- Yksi D-arvon 10 pykälää merkitsee väkirehukustannusta noin 50€/lehmä/vuosi
- Rautalangasta: tavoite 680, saavutettu 620, tilalla 100 lehmää= $6 \cdot 50\text{€} \cdot 100 = 30\ 000$
- Tai paljonko menee rahaa lisävalkuaisen ostoon, kun säästät lannoituksessa. 1kg/lehmä/päivä lisää rypsiä 300€/tn hinnalla 100 lehmän karjassa. $325\text{päivää} \cdot 1\text{kg} \cdot 100 \cdot 0,30\text{€} = 9750\text{€}$, paljonko sillä saisi salpietaria?
- Joulukuun hinnoilla 43,7 tonnia seleeni SS

Seoksen valmistuksen logistiikan kustannukset

- Komponenttien keruu seokseen vie toisilla tiloilla 1,5 h yli keskiarvo ajankäytön.
  - 1,5 h/pv = vuodessa 548 h eli miltei palkansaajan 3 kk työaika.
- Hyvä varasto mahdollistaa isommat eräostot = säästöä
- Komponenttien keruun ajan traktori käy vaunun edessä ja terät pyörivät. Traktori vie vähintään 25 l/h.
  - $25 \text{ l/h} * 548 \text{ h} * 0,75\text{€}$ (lokakuun16 hinta) polttoainelitra = 10 275€ vuodessa.
- Lisäksi huoltojen määrä lisääntyy, yksi lisähuolto noin 500 - 800€.

Lisäkomponenttien tarvetta voi tulla määrästä tai laadusta:
 säilörehu tuli vähän tai se on märkää, kuidutonta, energia
 vähissä yms.

=Ajan säästöä, hukan minimointia

Hyvä komponenttivarasto suunnitteluun
 heti investoinnin valmistelussa!

Hukan minimointi!

Oikean kokoiset siilot karjakoona mukaan!

vuodessa useita tuhansia euroja
pois ajetun rehun mukana

Kaikki rehuntuottaminen
maksaa, kannattaako
tuottaa rehua pilaantumaan?

Seoksen teko

- Säilörehua oltava riittävästi!
- Eri komponenttien määrä
  - montaako sorttia ja miksi?
  - ja miten niitä seokseen annostellaan?

Anne Anttilan kuvia

Työajan säästöä ja tarkkuutta lisää!

Tilan oma esiseos! Sekoitetaan tilalla kerran viikossa.

Tilat jotka ovat ottaneet käyttöön tilan oman kuivakomponenttiesisekoituksen:

- maitomäärän vaihtelut loppuivat
- tuotoksen nousu
- kuivakomponenttien ostossa säästöä
- työajan säästöä

Tarkkuus parantuu!

Seosrehuvaunun terät ☺

”Tontuntukkaa” ei kannata lehmille syöttää, revitty rehu ei maistu.

Lehmät maksavat terien

huollon ja vaihdon kolmessa viikossa takaisin parempana syöntinä- suurempana maitomääränä.

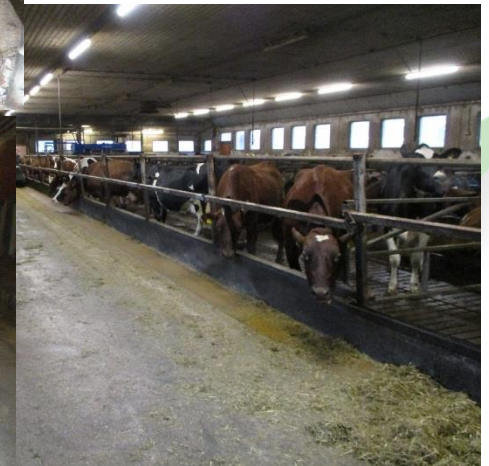

Terien kunnan merkitys euroina

- Esimerkki: terienvaihto maksoi 1300€ yhden robotin yksikössä, maito nousi 3 l/lehmä/pv kun terät oli vaihdettu
- $0,36\text{€}/\text{litra} * 60 \text{ lehmää} * 3 \text{ l} = 64,80\text{€}/\text{pv}$
- $1300\text{€} : 64,80\text{€}/\text{pv} = \mathbf{20 \text{ päivää kului kun lehmät jo maksoivat terien vaihdon}}$

Kuka tyhjä pöydän ja miten?

Navettahavainnot

- Sonta
- Puhtaus
- Maito
- Pitoisuudet
- Muut rajoitteet

Anne Anttilan kuva

Hyvät päivälaskelmat todellisilla hinnoilla, riittävän usein eli vähintään kerran kuussa

- Tulee todellinen ruokinnanohjaus ja talouden seuranta
- Seosrehuun lisätyt komponentit maksavat itsensä takaisin
- Kaikki oppivat joka laskelmasta lisää lehmien kyvystä käyttää rehuja

Laskentajakso	26.03.201	14.04.201	06.05.201	18.05.201	02.06.201
	6	6	6	6	6
Tuotantokauden vaihe, pv poikimisesta	159	150	161	162	167
Ostorehukustannus, snt/l	2,71	2,56	2,69	2,65	2,59
Ostorehun hinta keskim. snt/kg ka	9,35	9,35	9,35	9,35	9,35
Rehukustannus, snt/l	10,53	9,40	9,24	9,27	9,12
Maitotuotto-ostorehukustannus, €/lä/pv	11,52	11,12	12,11	11,86	12,10
Maitotuotto-rehukustannus, snt/l	25,08	27,05	27,21	27,18	28,07
Maitotuotto-rehukustannus, €/lä/pv	8,78	8,88	9,76	9,54	9,82

Lajittuvuus, lämpeneminen, tasalaatuisuus

Tarkastele säännöllisesti lopputulosta

Huomioi säilörehun kuiva-aine

Paljonko säilörehua punnitaan, jos kuiva-ainepitoisuus muuttuu?

Kun ei haluta, että väkirehuprosentti muuttuu appeessa.

Näytteiden ka-pit.	Säilörehua optimoidussa reseptissä:		1500
0,25	Uusi määrä:		1250
Mitattu ka-pit.			
0,3			

Paljonko säilörehua punnitaan, jos kuiva-ainepitoisuus muuttuu?

Kun ei haluta, että väkirehuprosentti muuttuu appeessa.

Näytteiden ka-pit.	Säilörehua optimoidussa reseptissä:		1500
0,25	Uusi määrä:		833
Mitattu ka-pit.			
0,45			

Anne Anttilan kuva

Päivälaskelmilla tehtyjen havaintojen jälkeen korjattu tilan johtamista ja tekemistä, parempaa tulosta tilalle!

Ensin panostetaan laadukkaan rehun tuotantoon!
Annetaan ruokinnassa tilaa säilörehulle!

100 lehmän karjassa aloitettiin paneutuminen säilörehuntekoon
D-arvo parannus 629-672 ja rv. parannus 135-150.

Ostorehukustannus laski 12snt/maitolitra-8,9snt ja maitotuotto-
rehukustannus 7,01€ nousi 9,95€=2,94€/lehmä/päivä

240 lehmän karjassa korjailtua

10tn keskituotos, hyvin märkää rehua ja seos ei maistunut lehmille, lisättiin raeleikettä ruokintaan 2kg/lehmä/päivä.

Maitotuotto-rehukustannus €/lehmä/päivä muutos
9,67€ nousi 11,61€=1,94€/lehmä/pv

-seoksen maittavuus nousi ja maitoa tuli enemmän, ostorehu maksoi itsensä takaisin reilusti

Kriittinen tarkastelu kannattaa!

- Rehutehdas lupasi 20 000€ vuodessa lisää 😊
maitotiliä, väkirehu% oli 67 ja säilörehua riittävästi
- Ruokinta korjattiin, säilörehulle tilaa uuden
lypsykauden alusta, erillisruokinta, 55 lehmää,
keskituotos 11 500
- Säästöt ostorehussa 2000€/kk ja maitomäärä nousi
- Eläinlääkäri- ja siemennyskulut laski
- Väkirehu% nykyisinkin vielä 55
- Nyt menossa ensimmäiset paalit 2016 säilörehua,
viljana ohra-kaura

Lisätään varmuuden vuoksi

- 100 lehmää, paljon ketoosia ja maitotuotos vaan laskee
- Ensi vähennettiin komponentteja seoksessa
- Kiinnitettiin huomio umpikauden kuiva-aineen syöntiin, juoma-astioihin
- Seurausta: ostorehukustannus laski 2016 9000€ ja maitotili vähän parani
- Yllätys 2017: mäskissä tuli toimitusvaikeus, pitoisuudet parani, maitomäärä nousi 2kg/lehmä, lisättiin vain vettä ja korvattiin säilörehulla mäskiä

Hyvä ja hyödynnetty säilörehu on maitotilan perusta

Yhdessä onnistutaan!

